

TILGÆNGELIGHEDSUDVALGET

v/ fmd. dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5, Næstved

B E R E T N I N G 22

Om vurdering af praksis på tilgængelighedsområdet
i perioden 1.1.2016 - 31.12.2016

Afgivet af et udvalg under kulturministeren nedsat i henhold til
arkivloven, lovbekendtgørelse nr. 1035 af 21. august 2007

Indholdsfortegnelse

I	INDLEDNING	3
II	UDVALGETS OVERVEJELSER	5
A.	RIGSARKIVET	5
1.	Bevaring, kassation og aflevering af arkivalier	5
1.1.	Aflevering af papirarkivalier og digitale arkivalier	5
1.2.	Reviderede bestemmelser for papirarkivalier	5
1.3.	Uhjemlede kassationer	6
2.	Fastsættelse af længere tilgængelighedsfrister efter arkivlovens § 27	5
3.	Praksis vedrørende dispensationer	6
3.1.	Sagsbehandlingstider hos Rigsarkivet og hos myndigheder	6
3.2.	Tilladelser og afslag	8
3.3.	Afslag, partshøring og remonstration	10
3.4.	Andre betingelser for adgang	10
3.5.	Enkeltsager om dispensation	11
4.	Særlige områder	11
4.1.	Indskrænkningerne i adgangen til læsesale	11
4.2.	Arkivudvalget	12
B.	KOMMUNALE ARKIVER	12
III	SAMMENFATNING	13

I. INDLEDNING

Udvalget til vurdering af praksis på tilgængelighedsområdet blev nedsat første gang i henhold til arkivloven fra 1994 og er senest nedsat i henhold til lov nr. 1050 af 17. december 2002, som trådte i kraft den 1. juli 2003. Efter lovens § 39 nedsætter kulturministeren et udvalg - Tilgængelighedsudvalget - til at vurdere de offentlige arkivers og myndigheders praksis på tilgængelighedsområdet.

Det er udvalgets kommissorium at vurdere praksis på tilgængelighedsområdet på baggrund af en årlig rapport udarbejdet af rigsarkivaren og at udtale sig om, hvorvidt der bør gennemføres ændringer på området.

Rigsarkivarens årlige rapport skal beskrive følgende hovedpunkter:

- Praksis vedrørende tilgængelighed til ikke-afleverede statslige arkivalier, der er over 20 år gamle.
- Afleveringspraksis
- Praksis vedrørende tilgængelighedsfrister og screening
- Praksis vedrørende dispensationer
- Praksis vedrørende tilgængelighed til kommunale arkivalier, der er over 20 år gamle.

Udvalget kan anmode om supplerende oplysninger om sagsbehandlingen fra Statens Arkiver og kan som led i den årlige rapportering kommentere enkeltsager af principiel interesse. En repræsentant fra Statens Arkiver kan deltage i udvalgets møder for at give udvalget de nødvendige oplysninger i den forbindelse.

På baggrund af udvalgets drøftelser afgives en årlig beretning til kulturministeren.

Udvalgets virksomhed omfatter statens arkiver og de kommunale og regionale arkiver.

Statens Arkivers Rapport om praksis på tilgængelighedsområdet 2016 vedrører perioden fra 1. januar til 31. december 2016. Rapporten handler om såvel Statens Arkiver som de kommunale arkiver.

Rapporten har dannet grundlag for udvalgets arbejde med Beretning 22.

Udvalget har i perioden fra modtagelsen af Statens Arkivers rapport til afgivelsen af Beretning 22 afholdt to møder. Rigsarkivaren har deltaget i ét af disse.

På tidspunktet for afgivelse af Beretning 22 er medlemmerne af Tilgængelighedsudvalget følgende:

Formand:

Dommer Anders Martin Jensen

Øvrige medlemmer:

Forskningens repræsentanter:

Professor Sten Schaumburg-Müller, Syddansk Universitet

Lektor Rasmus Mølgaard Mariager, Københavns Universitet

Pressens repræsentanter:

Journalist Tine Johansen, Dansk Journalistforbund

Seniorkonsulent, cand.jur. Christina Moshøj, Danske Medier

Forvaltningens repræsentanter:

Fuldmægtig Sine Langskov Hansen, Udenrigsministeriet

Pens. major Bjørn Hartmann-Madsen, Forsvarsministeriet (indtil november 2017)

Seniorkonsulent Flemming Nielsen, Kommunernes Landsforening

Helle Jardorf har fungeret som sekretær for udvalget indtil november 2017.

II. UDVALGETS OVERVEJELSER

A. RIGSARKIVET

1. Bevaring, kassation og aflevering af arkivalier

1.1. Aflevering af papirarkivalier og digitale arkivalier

Rigsarkivet oplyser i rapporten for 2016, at en række myndigheder har fået udskudt aflevering af arkivalier. Det drejer sig om Regeringens Sikkerhedsudvalg og Embedsmandsudvalget under Statsministeriet, Nationalmuseet (Afdelingen for Krig og Besættelse), DSB Øst, Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum, Sikkerhedsstyrelsen, Den Hirschsprungske Samling, Den Danske Filmskole, Det Informationsvidenskabelige Akademi og Det Kongelige Teater. Antallet af sager med udskudt aflevering har således tilsyneladende været større end foregående år.

Udvalget har anmodet Rigsarkivet om nærmere oplysninger om, hvad Rigsarkivet gør for, at sikre tilgængelighed til de ikke arkiverede arkivalier på arkivlovens betingelser.

Rigsarkivaren har under mødet med udvalget oplyst, at, at der alene er tale om enkelte serier af arkivalier, der fortsat er i administrativ brug. Hovedparten af de pågældende myndigheds arkivalier er afleveret. Ved udskudt aflevering udskydes afleveringen foreløbigt indtil næste afleveringstermin, typisk 5 år. Rigsarkivet gør myndigheden opmærksom på pligten til at stille arkivalierne til rådighed for offentligheden. Det er endvidere muligt at søge på arkivalierne i Rigsarkivets arkivdatabase Daisy.

De anførte udskudte afleveringer giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

1.2. Reviderede bestemmelser for papirarkivalier

Rigsarkivet oplyser i rapporten, at der er udstedt nye bekendtgørelser om bevaring og kassation af papirarkivalier hos domstolene (bekendtgørelse nr. 1081 af 8. juli 2016) og bevaring og kassation af arkivalier hos universiteter, erhvervsakademier, professionshøjskoler, ungdomsuddannelser m.fl. (bekendtgørelse nr. 1640 af 8. december 2016).

1.3. Uhjemlede kassationer

Der foreligger ikke oplysninger om uhjemlede kassationer i 2016.

2. Fastsættelse af længere tilgængelighedsfrister efter arkivlovens § 27

Forlængelsen af den almindelige tilgængelighedsfrist på 20 år medfører, at de pågældende arkivalier indtil fristens udløb kun er tilgængelige med samtykke fra den pågældende myndighed, jf. arkivlovens § 33, nr. 1, jf. § 22.

Det fremgår af rapporten, at Rigsarkivet den 13. maj 2016 besluttede ekstraordinært at fastsætte en tilgængelighedsfrist på 125 år for arkivenheder fra myndigheder inden for strafferetsplejen indeholdende fotografier og lignende optaget i forbindelse med efterforskning mv. af vold, voldtægt, drab på børn under 18 år, der viser ofrene upåklædt eller i øvrigt på en måde, så fotografierne af hensyn til privatlivets fred ikke bør offentliggøres.

Rigsarkivaren har under mødet med udvalget supplerende oplyst, at Statsministeriet og Kulturministeriet herudover har aftalt en forlængelse af tilgængelighedsfristen for Sikkerhedsarkivet, ligesom Forsvarsministeriet og Kulturministeriet har aftalt en forlængelse af fristen for arkivalier fra Forsvarets Efterretningstjeneste. De to aftaler er på grund af en journaliseringsfejl ikke nævnt i rapporten for 2016.

De anførte forlængelser af den almindelige tilgængelighedsfrist giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

3. Praksis vedrørende dispensationer

3.1. Sagsbehandlingstider hos Rigsarkivet og hos myndigheder

Sagsbehandlingstiden for ansøgninger om dispensation fra arkivlovens tilgængelighedsfrister i Rigsarkivet opgøres ved hjælp af Rigsarkivets journalsystem. Der foretages tre opgørelser, delt op i følgende kategorier: 1) sager, hvori rigsarkivaren eller den, han har bemyndiget hertil, træffer afgørelsen uden ekstern høring, 2) sager, hvor imødekommelse af en ansøgning afhænger af samtykke fra den afleverende myndighed eller ressortmyndigheden, samt 3) henvendelser, der ikke har givet anledning til afgørelse om tilgængelighed, i de fleste tilfælde fordi det materiale, der er søgt om, er umiddelbart tilgængeligt, i andre tilfælde fordi materialet ikke er afleveret til Statens Arkiver eller ikke eksisterer.

Arkivlovens § 36 fastsætter en svarfrist på højst 15 dage for ansøgninger eller henvendelser om benyttelse af ikke umiddelbart tilgængeligt arkivmateriale. Sagsbehandlingsfristerne er yderligere indskærpet i rigsarkivarens instruks om behandling af tilgængelighedssager, kapitel X, afsnit A, hvori det hedder:

”A. Svarfrister

1. Ansøgeren skal efter arkivlovens § 36 have svar inden 15 dage. Denne frist skal ubetinget overholdes.
2. Fristen regnes fra ansøgningens modtagelse til afsendelse af svar, således at alle kalenderdage regnes med, herunder modtagelsesdagen. Svar skal altså afgå fra Statens Arkiver senest den 15. dag.
3. Svarfristen gælder også i de tilfælde, hvor der ikke foreligger en afgørelse. I så fald skal Statens Arkiver efter arkivlovens § 36 oplyse om grunden hertil, herunder om hvornår svaret kan ventes.
4. Hvis rigsarkivaren eller den, han bemyndiger hertil, træffer afgørelse, vil grunden til senere besvarelse, normalt være, at afgørelsen kræver meget omfattende undersøgelser, eller at der er opstået en så alvorlig tvivl, at sagen er forelagt rigsarkivaren eller afleverende myndighed.
5. Skal der høres om samtykke, skal skrivelse til afleverende myndighed afgå snarest og senest den 15. dag fra og med modtagelse af ansøgningen.
6. Ansøgeren orienteres med kopi af høringskrivelse. I orienteringen anføres, at svar først kan ventes, når afleverende myndighed har taget stilling til samtykke.
7. I høringskrivelse mindes afleverende myndighed om, at fristen for svar på samtykke efter arkivloven er 30 dage.
8. Har Statens Arkiver ikke modtaget svar på høring om samtykke inden 30 dage, rykkes afleverende myndighed snarest, dog senest inden 10 dage.”

Rigsarkivet oplyser i rapporten, at det på grund af journalsystemet ikke har været muligt at opgøre sagsbehandlingstiderne for ansøgninger om dispensation fra arkivlovens tilgængelighedsfrister.

Der foreligger således ikke oplysninger om de gennemsnitlige sagsbehandlingstider, der i 2015 var på 7,47 dage (sager afgjort af Rigsarkivet alene) henholdsvis 10,39 dag (sager afgjort efter høring af myndigheder, der skal give samtykke).

Rigsarkivet oplyser dog i rapporten, at sagsbehandlerne i 2016 ugentligt indberettede overskridelser af fristerne. Indberetningerne viste, at der i 2016 var 39 overskridelser i sager afgjort af Rigsarkivet alene, hvilket er nøjagtigt det samme antal fristoverskridelser som i 2015, hvor Tilgængelighedsudvalget fandt sagsbehandlingstiderne generelt meget tilfredsstillende.

Rigsarkivaren har under mødet med udvalget yderligere oplyst, at Rigsarkivet i slutningen af februar 2016 tog et nyt ESDH-system i brug. Det nye system kan ikke – modsat det gamle – levere præcise tal på sagsbehandlingstiderne. Medarbejderne redegør ugentligt til rigsarkivaren om fristoverskridelser, og det er opfattelsen, at det er muligt kvalificeret at foretage et skøn på grundlag af de redskaber, der anvendes til at finde fristoverskridelser. Et skøn på dette grundlag viser en gennemsnitlig sagsbehandlingstid på ca. 9 dage.

Rigsarkivet oplyser endvidere i rapporten, at nogle myndigheder i 2016 har overskredet fristen på 30 dage - PET i fem tilfælde, SKAT i to tilfælde og Ministeriet for Uddannelse og Forskning i et tilfælde.

Rigsarkivaren har endvidere under mødet med udvalget nærmere redegjort for PET's, SKAT's, Uddannelses- og Forskningsministeriets, Statsministeriets og Værnsfælles Forsvarskommandos fristoverskridelser.

For så vidt angår PET har rigsarkivaren oplyst, at PET i fire sager (2015-001191, 2015-007776, 2016-01068 og 2016-09543) måtte rykkes mellem seks og ti gange, før der efter sagsbehandlingstider i en af sagerne ca. et år og i tre af sagerne ca. 1½ år kom svar. I en femte sag (2015-006575) blev PET spurgt om samtykke den 17. april 2015. Der var på tidspunktet for Rigsarkivets rapport rykket 14 gange; PET havde givet et del svar den 10. august 2017, men sagen var endnu ikke afsluttet.

For så vidt angår SKAT har rigsarkivaren oplyst, at SKAT i to sager blev spurgt om samtykke i juni og august 2016, og at forespørgslerne efter to rykkere i hver sag blev besvaret i midten og slutningen af november 2016.

For så vidt angår Uddannelses- og Forskningsministeriet har rigsarkivaren oplyst, at ministeriet i en enkelt sag (2016-00908) blev spurgt den 6. april 2016 og rykket to gange, før henvendelsen den 24. oktober 2016 blev besvaret.

For så vidt angår Statsministeriet har rigsarkivaren fremhævet, at ministeriet i tre sager (2015-007897, 2015-008138 og 2015-009814) blev spurgt den 6. maj 2015, den 22. maj 2015 og den 4. juni 2015). Statsministeriet svarede først i de tre sager den 13. maj 2016 efter at være blevet rykket fire gange.

For så vidt angår Værnfælles Forsvarskommando har rigsarkivaren oplyst, at der er rykket i tre sager (2016-00496, 2016-01217 og 2016-002483), hvor kommandoen svarede efter ca. tre, fire og seks måneder.

Udvalget finder, at Rigsarkivets sagsbehandlingstider generelt fortsat må anses for særdeles tilfredsstillende.

Derimod er karakteren af og forløbet i forbindelse med navnlig PET's betydelige fristoverskridelser i fem tilfælde, men også Statsministeriets overskridelser i tre tilfælde, klart utilfredsstillende.

3.2. Tilladelser og afslag.

I rigsarkivarens instruks om behandling af tilgængelighedssager, kapitel X, afsnit C, hedder det om indberetning af oplysninger:

- ”1. Efter arkivlovens § 39, stk. 3, skal rigsarkivaren hvert år til kulturministeren afgive rapport om tilgængelighed.
2. Med henblik på udarbejdelse af denne rapport afgiver alle enheder senest 14 dage efter udløbet af hvert kvartal oplysning om behandling og afgørelse af ansøgninger efter arkivlovens § 31 efter de tidligere herom udstedte bestemmelser, dog således at indberetningerne nu følger kalenderens kvartaler.
3. Afslag indberettes løbende til rigsarkivaren med kopi af sagens vigtigste dokumenter (ansøgning, svar på samtykkehøring og brev til ansøger).”

For så vidt angår de offentlige arkiver afgjorde Rigsarkivet 3329 sager i 2016 mod 3563 sager i 2015 og 3819 i 2014. Afgørelserne fordelte sig på 3279 tilladelser og 50 afslag mod 3492 tilladelser og 71 afslag i 2014, hvilket svarer til et fald i afslagene på 0,5 %.

Rigsarkivet oplyser, at der næppe kan udledes nogen generel tendens af faldet i det samlede antal af ansøgninger og afslag.

Rigsarkivet har i sin rapport i lighed med tidligere udarbejdet en statistik over særligt udvalgte grupper af ikke umiddelbart tilgængeligt materiale. Statistikken er vedlagt som et bilag til rapporten.

Rigsarkivet behandlede i 2016 i alt 43 sager om arkivadgang, der drejede sig om offentlige arkivalier yngre end 20 år, jf. arkivlovens § 22, stk. 1. Heraf blev 35 ansøgninger imødekommet og 8 blev afslået. Til sammenligning behandlede arkiverne 37 sager om arkivadgang i 2015, hvoraf alle 27 blev imødekommet og 10 blev afslået. I 2014 behandlede arkivet 20 ansøgninger, der alle blev imødekommet.

Der blev behandlet i alt 71 ansøgninger om adgang til arkivenheder med sager inden for strafferetsplejen, som er over 20 år, men under 50 år gamle, jf. arkivlovens § 24. 57 ansøgninger blev imødekommet og 14 blev afslået. Til sammenligning blev der i 2015 behandlet i alt 43 ansøgninger, hvoraf 35 blev imødekommet og 8 blev afslået. I 2014 blev der behandlet 47 ansøgninger, hvoraf 39 blev imødekommet og 8 afslået.

Der blev behandlet i alt 3157 ansøgninger om adgang til arkivalier mindre end 75 år gamle med oplysninger om enkeltpersoners private og økonomiske forhold, jf. arkivlovens § 23, stk. 1. Heraf blev 3140 imødekommet og 17 afslået. I 2015 blev der meddelt 3384 tilladelser og 28 afslag i forbindelse med i alt 3412 ansøgninger og i 2014 3660 tilladelser og 27 afslag i forbindelse med i alt 3.687 ansøgninger. En stor del af dispensationsansøgningerne i denne kategori vedrører borgere, der søger adgang til sager om egne forhold.

I gruppen af ansøgninger efter arkivlovens § 27, stk. 1, (sager om statens sikkerhed mv.) om tilgængelighed til materiale, der er fristforlænget i op til 60 år, og hvor rigsarkivaren meddeler tilladelse på betingelse af den afleverende myndigheds samtykke, blev der i 2016 meddelt 33 tilladelser og 11 afslag, mens der i 2015 blev meddelt 37 tilladelser og 23 afslag og i 2014 42 tilladelser og 22 afslag.

Rapporten for 2016 indeholder ikke en statistik over afgørelser vedrørende private arkiver, men en oversigt over afslag på adgang til arkivalier, hvor tilladelse til benyttelse meddeles af donator. Rigsarkivaren har supplerende under mødet med udvalget oplyst, at der forhandles med donator om vilkårene for benyttelse i forbindelse med afleveringen af de private arkivalier. I forbindelse med anmodninger om tilladelse til at benytte arkivalierne forhandles der som udgangspunkt ikke med donator, når denne er en person, men i visse tilfælde, hvis donator er et selskab, en forening eller en virksomhed.

Rigsarkivet oplyser endeligt, at det er bemærkelsesværdigt, at benyttelsen af digitale registre er stigende, og at samtlige ansøgninger om dispensation fra tilgængelighedsfrister på grund af enkeltpersoners private, herunder økonomiske forhold, er imødekommet med samtykke fra Datatilsynet.

Afslagsprocenterne, der ligesom de foregående år er lave, giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

3.3. Afslag, partshøring og remonstration

Ifølge det tidligere oplyste fra Rigsarkivet er alle afslag givet med anvisning af ankemulighed, bortset fra visse private arkivalier, hvor dispensation efter de derom fastsatte bestemmelser ikke kan meddeles før et senere tidspunkt.

I tilfælde hvor den afleverende myndigheds samtykke er påkrævet før adgang, men dette ikke har kunnet opnås, har Rigsarkivet foretaget partshøring med en 30-dages frist til at fremkomme med nye oplysninger. Hvis ansøgeren har svaret, er partens udtalelse forelagt myndigheden til genovervejelse. Hvis ansøgeren ikke har svaret, er der meddelt endeligt afslag.

Rigsarkivaren har tidligere over for udvalget oplyst, at afslagene tæller fuldt med i statistikken, også selvom nogle alene er delvise afslag på ansøgninger, der i øvrigt kan imødekommes, og i så fald tillige tæller som en tilladelse.

3.4. Andre betingelser for adgang

Rigsarkivet anfører i rapporten for 2016, at praksis for adgang til arkivalier, der ikke er umiddelbart tilgængelige forudsætter, at Rigsarkivets vilkår for dispensation tiltrædes og efterleves af ansøgeren.

Rigsarkivet har i 2016 konstateret overtrædelse af et vilkår. Der var givet adgang til en større mængde ikke umiddelbart tilgængelige arkivalier på betingelse af, at der ikke blev

kopieret. Da den pågældende bruger, der var bekendt med og havde tiltrådt vilkåret, alligevel fotograferede, anmeldte rigsarkivet overtrædelsen til politiet.

Rigsarkivaren har herom under mødet med udvalget nærmere oplyst, at den konkrete sag er afsluttet med en bøde på 3.000 kr.

I øvrigt fastsættes vilkår for adgang til arkivalier under hensyn til karakteren af de oplysninger, der ønskes adgang til og formålet med benyttelsen. Hvis det ved et vilkår kan sikres, at formålet med den pågældende forlængelse af tilgængelighedsfristen kan sikres, vil en ansøgning som hovedregel blive imødekommet.

Det anførte giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

3.5. Enkeltsager om dispensation

Blandt de i Rigsarkivets seneste rapport omtalte enkeltsager, hvor der er meddelt afslag på tilgængelighed, har udvalget anmodet om yderligere oplysninger om 2016-002483, hvor der den 23. august 2016 blev givet afslag på adgang til materiale om søminkrigsførelse under den kolde krig.

Rigsarkivaren har under mødet med udvalget oplyst, at de pakker, der var omfattet af ansøgningen, indeholdt dels klassificerede dokumenter fra danske udstedere, for hvilke, der gælder en 60 års tilgængelighedsfrist, dels endnu ikke afklassificerede dokumenter udstedt af mellemfolkelige organisationer, for hvilket der ikke gælder en specifik tilgængelighedsfrist, og som ikke kan gøres tilgængelige for anvendelse til forskning mv., før afklassificering har fundet sted.

Det anførte giver ikke udvalget anledning til bemærkninger.

4. Særlige områder

4.1. Indkrænkningerne i adgangen til læsesale og fjernlån.

Et af forskningens medlemmer i udvalget har oplyst, at det er et problem for forskningen, at Rigsarkivet har indskrænket åbningstiderne på læsesalene. Landsarkiverne har således kun to eller tre ugentlige åbningsdage, hvilket er væsentligt mindre end i Oslo og Stockholm. Problemet bliver større af, at Rigsarkivet har lukket for fjernlån af ikke digitaliserede arkivalier fra før 1848. Der er i fagmiljøet enighed om, at det har en selvforstærkende effekt for forskningen, herunder oplæringen af studerende, at det bliver sværere og sværere at få adgang til arkivalier, ligesom det er vanskeligt for udenlandske forskere at anvende dansk materiale.

Rigsarkivaren har heroverfor under mødet med udvalget oplyst, at det skyldes konserve-

rings- og sikringsmæssige hensyn, at der ikke lånes originale arkivalier fra før 1848 mellem Rigsarkivets læsesale. Der lånes således ikke mellem arkiverne i Odense, Viborg, Aabenraa eller København eller arkivernes læsesale. En stigende del af de ældre arkivalier gøres tilgængelig på internettet via digitalisering enten af de originale arkivalier eller af tidligere optagne mikrofilm. Rigsarkivets vilkår er i nogle henseender mere lempelige end i de andre nordiske lande, men arkiverne i Norge har væsentligt flere ressourcer til arkivering og brugeradgang.

Det anførte giver ikke udvalgets øvrige medlemmer anledning til bemærkninger.

4.2. Arkivudvalget

Regeringen besluttede i 2016 at nedsætte et arkivudvalg, som ifølge kommissoriet skal afdække konsekvenserne af digitaliseringen af den offentlige forvaltning for arkivlovgivningen, ligesom udvalget skal tage stilling til betydningen af den nye offentlighedslov og den nye databeskyttelsesforordning (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016), der træder i kraft den 26. maj 2018.

Tilgængelighedsudvalget er repræsenteret i Arkivudvalget af seniorkonsulent, cand.jur. Christina Moshøj. Det forventes, at Arkivudvalgets anbefalinger foreligger i løbet af 2018.

B. DE KOMMUNALE ARKIVER.

Rigsarkivet udsendte i 2016 i lighed med tidligere år et spørgeskema til samtlige 98 kommuner, der blev bedt om at indberette antallet og udfaldet af ansøgninger om benyttelse af ikke umiddelbart tilgængelige offentlige arkivalier efter arkivlovens bestemmelser.

Det fremgår af undersøgelsen, at samtlige kommuner bortset fra kommunerne Albertslund, Høje Tastrup, Læsø, Rebild, Rødovre, Sønderborg og Aabenraa har besvaret spørgeskemaet, hvilket er en svarprocent på niveau med 2015 og væsentligt højere end tidligere år.

37 kommuner angiver at have modtaget i alt 776 henvendelser om adgang til ikke umiddelbart tilgængeligt materiale, mens 53 kommuner angiver ikke at have modtaget sådanne henvendelser. Af de 719 ansøgninger endte samtlige bortset fra 12 med adgang. Til sammenligning oplyste 93 kommuner i 2015 at have modtaget 719 ansøgninger, hvoraf 692 med adgang.

Der foreligger i lighed med de forrige år ingen oplysninger i Rigsarkivets Rapport om sagsbehandlingstiden i kommunerne.

Udvalget finder det positivt, at næsten alle også i 2016 har besvaret spørgeskemaet. Andelen af afslag giver ikke anledning til bemærkninger.

III. SAMMENFATNING

Antallet af sager med udskudt aflevering er større end foregående år, men har ikke givet udvalget anledning til bemærkninger (II.A.1.1).

Oplysningerne om forlængelse af forlængelse af tilgængelighedsfristen i tre tilfælde – arkivenheder fra myndigheder inden for strafferetsplejen med særligt følsomme fotografier, Sikkerhedsarkivet og arkivalier fra Forsvarets Efterretningstjeneste – har ikke givet udvalget anledning til bemærkninger (II.A.2).

Rigsarkivets sagsbehandlingstider må fortsat generelt anses for særdeles tilfredsstillende. Derimod er karakteren af og forløbet i forbindelse med betydelige fristoverskridelser fra PET (fem sager) og Statsministeriet (tre sager) klart utilfredsstillende (II.A.3.1).

Afslagsprocenterne er ligesom foregående år meget lave og har ikke givet udvalget anledning til bemærkninger, ligesom de afslag i enkeltsager, som Rigsarkivet har redegjort for, ikke har givet udvalget anledning til bemærkninger (II.A.3.2 og II.A.3.5).

Et af forskningens medlemmer i udvalget har redegjort for indskrænkninger i forbindelse med anvendelsen af Rigsarkivets læsesale og dermed adgangen til arkivalier, som Rigsarkivaren oplyser er begrundet i konserveringsmæssige, sikringsmæssige og ressourcemæssige hensyn (II.A.4.1).

Næstved, den 7. august 2018

Anders Martin Jensen
formand